

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ  
ІМЕНІ П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО**

**Кафедра теорії та історії музичного виконавства**



«ЗАТВЕРДЖУЮ»  
Проректор  
з наукової роботи  
Скорик А. Я.

**КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ  
В СУЧАСНІЙ МУЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ УКРАЇНИ  
РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
для аспірантів**

Галузь знань: **02 «Культура і мистецтво»**

Спеціальність: **025 «Музичне мистецтво»**

Освітній рівень: **третій освітньо-науковий рівень вищої освіти**

Ступінь вищої освіти: **«Доктор філософії»**

**Київ – 2023**

Робоча програма з дисципліни «**Комунікаційні технології в сучасній музичній культурі України**» (4 семестр) для аспірантів третього освітньо-наукового ступеня «Доктор філософії» в галузі 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво». 32 с.

«\_\_\_\_\_» \_\_\_\_\_ 2023 року. 32 с.

Укладач: **Юник Дмитро Григорович**, доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та історії музичного виконавства Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського.

Рецензенти: **Москаленко В. Г.**, доктор мистецтвознавства, професор кафедри теорії та історії музичного виконавства Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського;

**Кривошея Т. О.**, доктор культурології, в. о. професора, завідувач кафедри теорії та історії культури Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського;

**Миронець С. М.**, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Київського національного торговельно-економічного університету.

Робочу програму з навчальної дисципліни затверджено на засіданні Науково-аналітичної ради Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського. Протокол від 26.09.2023 року № 2.

Голова Науково-аналітичної ради,  
доктор мистецтвознавства, професор \_\_\_\_\_ Скорик А. Я.

Робочу програму з навчальної дисципліни погоджено з гарантом освітньо-наукової програми.

Гарант освітньо-наукової програми  
доктор мистецтвознавства, професор \_\_\_\_\_ Москаленко В. Г.

Робочу програму з навчальної дисципліни перевірено

Завідувач відділу аспірантури та докторантури  
кандидат мистецтвознавства, в. о. професора \_\_\_\_\_ Путятицька О. В.

Схвалено Вченою радою НМАУ ім. П. І. Чайковського для аспірантів третього освітньо-наукового ступеня «Доктор філософії» в галузі знань 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво».

Протокол від «27» вересня 2023 року №2

©Юник Д. Г., 2023 рік

©НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2023 рік

Обсяг курсу – 90 годин  
 Лекційних – 20 годин  
 Семінарських 20 годин  
 Самостійних – 50 годин  
 Екзамен

**1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**«Комунікаційні технології**  
**в сучасній музичній культурі України»**

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 3	02 Культура і Мистецтво	Обов'язкова дисципліна
Модулів: 1		Рік підготовки: 2-й
Змістових модулів: 2		Семестр: 4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: —	Освітньо-кваліфікаційний рівень: третій освітньо-науковий рівень вищої освіти	Теоретичні, лекційні – 20
Загальна кількість годин: 90		Практичні, семінарські: 20
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи аспіранта – 2,5		Самостійна робота: 50
		Індивідуальні завдання –
		Вид контролю: Змістовний модуль – 2 Модуль (екзамен) – 1

## 2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Прискорене збільшення об'єму інформації в умовах бурхливого розвитку цивілізації вимагає від докторів філософії в галузі 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» знання ефективних технологій комунікації у сучасній музичній культурі. Перетворення, що відбуваються в соціумі, великою мірою спричинені розвитком комунікацій і засобів зв'язку, впливом мас-медіа та глобальних комп'ютерних мереж. Комунікація пронизує всі аспекти життя суспільства. XX – XXI століття характеризуються інформаційним бумом, який набуває все нових форм. Екстенсивне розповсюдження інформації в усіх сферах політичного, економічного й соціокультурного життя та вдосконалення процесів сприйняття і обробки інформації на сенсорно-перцептивному та когнітивно-апперцептивному рівнях привели до трансформації людства в новий, більш високо організований тип – «інформаційне суспільство». Стрімкі темпи його розвитку вимагають від науковців культурно-мистецької спрямованості бути в авангарді соціокультурних перетворень. Це можливо тільки за умови успішної діяльності, яка залежить не лише від рівня фахової підготовки комунікаторів, а й від умінь і навичок вербальної та невербальної передачі інформації цільовій аудиторії, самопрезентації, побудови доброзичливих відносин з реципієнтами тощо. Саме тому, реалії підготовки докторів філософії культурно-мистецької спрямованості детермінують формування у них здатності застосування ефективних технологій комунікації у сучасній музичній культурі з урахуванням досягнень психології, фізіології, педагогіки, інформатики та інших галузей науки.

**Метою** курсу є вивчення комунікаційних технологій у сучасній музичній культурі для їх практичного застосування у процесі донесення інформації реципієнтам на етапі бурхливого розвитку цивілізації.

### **Завдання курсу:**

- розглянути наукову та музично-виконавську комунікацію як соціокультурний феномен сучасності;
- розкрити різні методологічні підходи до визначення поняття «комунікація»;
- обґрунтувати специфіку використання комунікаційних технологій в культурі та музичному мистецтві України на сучасному етапі розвитку цивілізації;
- висвітлити методологію застосування стратегій комунікації в соціокультурних умовах сучасності;
- окреслити комунікативні моделі маніпуляцій у сучасній музичній культурі;
- сформувати уміння та навички саморегуляції процесу передачі інформації реципієнтам під час наукової та музично-виконавської комунікації.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми навчальної дисципліни «Комунікаційні технології в сучасній музичній культурі України» аспіранти повинні **знати**:

- основні поняття теорії комунікації;
- види комунікації;
- стратегії комунікації в соціокультурних умовах сучасності;
- комунікативні моделі маніпуляцій у сучасній музичній культурі;
- прийоми саморегуляції процесу передачі інформації реципієнтам;
- дійові методи підготовки комунікаторів до наукової та музично-виконавської комунікації.

По завершенні вивчення навчальної дисципліни «Комунікаційні технології в сучасній музичній культурі України» аспіранти повинні **вміти**:

- застосовувати найефективніші стратегії наукової та музично-виконавської комунікації;
- створювати оптимальну міру емоційного збудження у процесі наукової та музично-виконавської комунікації;
- артистичними рухами переконливо підсилювати передачі інформації реципієнтам;
- проявляти високий рівень завадостійкості у процесі наукової та музично-виконавської комунікації.

**Структура курсу** будується на традиційних засадах академічної освіти і спирається на послідовне вивчення когнітивних процесів і специфіки роботи емоційної та вольової сфер особистості. Водночас робиться наголос на усвідомленні механізмів передачі наукової та музично-виконавської інформації реципієнтам, а також на формуванні комплексних умінь і навичок універсальної системи психофізичних дій, спрямованих на створення узагальненого образу уявної моделі донесення інформації до слухачів не з відносно самостійних конструктів, а з об'єднаних їхніх угруповань. Розкривається психологічна структура цих умінь, яку складають мотиваційно-вольовий, операційно-процесуальний та змістово-рефлексивний компоненти. На лекційних та семінарських заняттях доводиться, що формування комплексних умінь комунікаторів потребує цілеспрямованого розвитку кожного їх складника у процесі підготовки до наукової та музично-виконавської комунікації. Програма навчальної дисципліни складається з двох розділів.

1. Комунікація як соціокультурний феномен сучасності
2. Наукова та музично-виконавська комунікація на сучасному етапі розвитку цивілізації.

Для більш ефективної комунікації з аспірантами, а також у період дистанційної форми навчання використовується електронна пошта, Zoom та Google Meet.

**Позааудиторні заняття.** Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь аспірантів у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, круглих столах, музично-виконавських конкурсах тощо.

### 3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем «Комунікаційні технології в сучасному музичному мистецтві України»	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН					
	Денна форма					
	Обсяг годин Загальний	Обсяг годин Аудиторних	у тому числі			
			Теоретичні Лекції	Практичні Семінарські	Самостійна робота	Контрольний модуль
1	2	3	4	5	6	7
<b>МОДУЛЬ I. Комунікація як соціокультурний феномен сучасності</b>						
<b>Тема 1.</b> Комунікація та її види в сучасній музичній культурі	9	4	2	2	5	–
<b>Тема 2.</b> Стратегії комунікації в соціокультурних умовах сучасності	9	4	2	2	5	–
<b>Тема 3.</b> Дискурс у теорії комунікації на сучасному етапі розвитку музичної культури	9	4	2	2	5	–
<b>Тема 4.</b> Комунікативні моделі маніпуляцій у сучасній музичній культурі	9	4	2	2	5	–
<b>Тема 5.</b> «Трикутник Карпмана» в комунікативній теорії маніпуляцій	9	4	2	2	5	–
<b>Разом за модулем I:</b>	<b>45</b>	<b>20</b>	<b>10</b>	<b>10</b>	<b>25</b>	<b>-</b>
<b>МОДУЛЬ II. Наукова та музично-виконавська комунікація на сучасному етапі розвитку цивілізації</b>						
<b>Тема 6.</b> Саморегуляція процесу передачі інформації реципієнтам	9	4	2	2	5	–
<b>Тема 7.</b> Готовність комунікаторів до наукової та музично-виконавської комунікації	9	4	2	2	5	–
<b>Тема 8.</b> Міра емоційного збудження комунікаторів у процесі прилюдного виступу	9	4	2	2	5	–
<b>Тема 9.</b> Артистизм комунікаторів як базове онтологічне поняття культурології і мистецтвознавства	9	4	2	2	5	–
<b>Тема 10.</b> Завадостійкість комунікаторів: зміст, структура та методика формування	9	4	2	2	5	–
<b>Разом за модулем I:</b>	<b>45</b>	<b>20</b>	<b>10</b>	<b>10</b>	<b>25</b>	<b>-</b>
<b>РАЗОМ ЗА МОДУЛЕМ I+II:</b>	<b>90</b>	<b>40</b>	<b>20</b>	<b>20</b>	<b>50</b>	<b>1</b>

## **4 . П Р О Г Р А М А Н А В Ч А Л Ь Н О Ї Д И С Ц И П Л І Н И**

### **4. 1. МОДУЛЬ I. Комунікація як соціокультурний феномен сучасності**

#### **Тема 1.**

#### **Комунікація та її види в сучасній музичній культурі**

Мета та завдання вивчення навчальної дисципліни «Комунікаційні технології в сучасній музичній культурі України». Поняття «комунікація», «спілкування», «монолог», «діалог», «інформаційне суспільство». Методологічні аспекти аналізу комунікаційних процесів у музичній культурі України та світу. Мистецька освіта як унікальна комунікаційна соціокультурна система. Вербальна та невербальна комунікація. Риторика як вчення про закономірності ораторського мистецтва. Феномен української ментальності. Засоби масової комунікації.

Основні поняття теми: комунікація, спілкування, монолог, діалог, інформаційне суспільство, вербальна та невербальна комунікація, риторика, музична культура.

Рекомендована література: 1, 3, 4, 15, 17, 19, 20, 53, 57.

#### **Тема 2.**

#### **Стратегії комунікації в соціокультурних умовах сучасності**

Установка комунікаторів на досягнення бажаних результатів діяльності реципієнтів в сучасній музичній культурі. Стратегія протидії: конфлікт інтересів, результат комунікації – перемога і поразка. Стратегія співпраці: рівень професіоналізму, результат комунікації – перемога і перемога. Установка на домінування бажаних відносин між комунікаторами і реципієнтами в сучасній музичній культурі. Стратегія ухилення: дипломатичні прийоми, результат комунікації – поразка і поразка. Стратегія пристосування: пригніченість і гідність, результат комунікації – поразка і перемога.

Основні поняття теми: музична культура, комунікація, стратегії комунікації, конфлікт інтересів, результат комунікації.

Рекомендована література: 3, 4, 15, 17, 19, 20, 41, 53, 58.

### **Тема 3.**

#### **Дискурс у теорії комунікації на сучасному етапі розвитку музичної культури**

Релевантні концепції дискурсу в соціокультурних умовах сучасності. Інтерація як елемент структури комунікації. Час «життя» дискурсу в сучасних умовах комунікації. Закономірності використання дискурс-концептів у теорії комунікації на сучасному етапі розвитку музичної культури. Діалогічна полісуб'єктність комунікатора. Форми вербальної та невербальної комунікації в інтерактивному дискурсі. Вербальна комунікація і гострота сприймання реципієнтом властивостей новоствореного змістового образу. Витонченість самопрезентації комунікатора як компенсаторна функція за невербального виду комунікації у сучасній музичній культурі.

Основні поняття теми: музична культура, комунікація, дискурс, інтерактивний дискурс, субдискурс, діалогічна полісуб'єктність, самопрезентація.

Рекомендована література: 3, 6, 18, 24, 26, 28, 29, 30, 33, 34, 50, 54.

### **Тема 4.**

#### **Комунікативні моделі маніпуляцій у сучасній музичній культурі**

Маніпуляція як засіб управління реципієнтами. Технології маніпуляцій у сучасній музичній культурі. Базові маніпуляційні стратегії науковців на сучасному етапі розвитку музичної культури в Україні. П'ять основних видів маніпуляції. Прийоми маніпуляцій. Прийоми захисту від маніпуляцій. Хибність» доказів – один з провідних методів маніпуляцій у науковій комунікації з реципієнтами. Усвідомлена мінімізація наукових результатів. Приховане залякування реципієнтів. Симуляція невинності або плутанини як комунікативний саботаж. Викривлення інформації у процесі комунікації. Вибіркова подача інформації або її приховування у процесі комунікації. Неструктурований спосіб подачі інформації у процесі комунікації. «Порційний» спосіб подачі інформації у процесі комунікації. «Замовчування інформації» у процесі комунікації.

Основні поняття теми: маніпуляція, музична культура, комунікація, види маніпуляції, прийоми маніпуляцій, прийоми захисту від маніпуляцій.

Рекомендована література: 9, 11, 12, 15, 16, 33, 40, 43, 45, 56, 57.

### **Тема 5.**

#### **«Трикутник Карпмана» в комунікативній теорії маніпуляцій**

«Жертва», «спасатель» і «наслідувач» – основні дійові особи маніпуляційного трикутника Карпмана. Активність, доброзичливість та вразливість як стартові риси «спасателя» у маніпуляційному трикутнику Карпмана. Занижена самооцінка, пригніченість та розпач як домінуючі риси



«спасателя», який опинився в куту «жертви». Активність та хибність як стартові риси «жертви» у маніпуляційному трикутнику Карпмана у період пошуку «спасателя» і демонстрація сили та жорстокості у процесі зміни позиції. Роль «наслідувача» у маніпуляційному трикутнику Карпмана та його риси. Три фази маніпуляції в трикутнику Карпмана. Фаза пошуку «жертви» маніпуляції і визначення її «слабких» рис. Фаза маніпуляції безпосередньо у процесі комунікативної діяльності. Визначення можливостей інтенсивності чинення опору «жертвою» маніпуляції. Наслідування «жертви» маніпуляції. Доведення «жертви» маніпуляції до гальмування свідомості або до звуження обсягу уваги. Фаза «розлучення» з «жертвою» маніпуляції.

Основні поняття теми: музична культура, маніпуляція, трикутник Карпмана, «жертва», «спасатель», «наслідувач», фази маніпуляції.

Рекомендована література: 9, 11, 12, 15, 17, 20, 21, 33, 40, 43, 45, 56, 57.

## **4.2. МОДУЛЬ II. Наукова та музично-виконавська комунікація на сучасному етапі розвитку цивілізації**

### **Тема 6.**

#### **Саморегуляція процесу передачі інформації реципієнтам**

Структура саморегуляції процесу передачі інформації реципієнтам. Самоконтроль процесу передачі інформації реципієнтам. Атрибути самоконтролю наукової та музично-виконавської комунікативної діяльності і їх уявлені взірці. Самооцінка процесу передачі інформації реципієнтам. Неусвідомлене емоційне та усвідомлене логічне оцінювання атрибутів контролю і їх уявлених взірців наукової та музично-виконавської комунікативної діяльності. Адекватність оцінки атрибутів контролю і їх уявлених взірців наукової та музично-виконавської комунікативної діяльності. Самокорекція процесу передачі інформації реципієнтам. Видозмінення ознак атрибутів контролю і їх уявлених взірців як основа самокорекції наукової та музично-виконавської комунікативної діяльності. Самонастройка як складник саморегуляції наукової та музично-виконавської комунікативної діяльності.

Основні поняття теми: саморегуляція, самоконтроль, самокорекція, самонастройка, атрибути контролю, наукова комунікація, музично-виконавська комунікація.

Рекомендована література: 7, 8, 12, 13, 15, 18, 27, 30, 35, 37, 57.

## **Тема 7.**

### **Готовність комунікаторів до наукової та музично-виконавської комунікації**

Методологічні підходи до розгляду змісту поняття «готовність». Готовність комунікаторів до наукової та музично-виконавської комунікації з позицій анатомії, фізіології, психотехніки, якості запам'ятовування інформації та її відтворення у звичних та емоціогенних умовах відповідно до сучасних теорій пам'яті тощо. Впевненість комунікаторів у власних творчих можливостях. Досягнення високого рівня особистісних домагань комунікаторів. Короткострокова та тривала готовність комунікаторів до наукової та музично-виконавської комунікації. Динамічність та внутрішня мобілізація власних ресурсів на тимчасове успішне виконання дій у певних умовах комунікаційної діяльності.

Основні поняття теми: готовність, наукова комунікація, музично-виконавська комунікація, цінності, установка.

Рекомендована література: 4, 5, 23, 25, 26, 38, 41, 50, 54, 57.

## **Тема 8.**

### **Міра емоційного збудження комунікаторів у процесі прилюдного виступу**

Природа емоційного збудження комунікаторів у процесі прилюдного виступу. Роль емоцій у науковій та музично-виконавській комунікації. Оцінювальна, ідеомоторна та синтезуюча функції емоцій у науковій та музично-виконавській комунікації. Вегетативне збудження. Емоційне «згоряння». Емоційна стійкість і стійкість емоцій. Єдність енергетичних та інформаційних характеристик психічних процесів. Емоційний «фон» і специфіка його утворення у науковій та музично-виконавській комунікації. Інтенсивність емоцій комунікаторів у науковій та музично-виконавській комунікації. Два способи ліквідації когнітивного дисонансу у науковій та музично-виконавській комунікації. Конфлікт установок і міра емоційного збудження комунікаторів у процесі прилюдного виступу.

Основні поняття теми: емоційне збудження, емоційний «фон», емоційне «згоряння», інкубація емоцій, сумація емоцій, генералізація емоцій, когнітивний дисонанс.

Рекомендована література: 4, 5, 7, 12, 16, 23, 30, 31, 33, 34, 45, 54.

## **Тема 9.**

### **Артистизм комунікаторів як базове онтологічне поняття культурології і мистецтвознавства**

Артистизм комунікаторів як феномен культурології і мистецтвознавства. Додаткове підсилення передачі інформації реципієнтам засобами перевтілення, комунікативних і регулятивних сценічних рухів.

Мотиваційно-організаційний, когнітивно-діяльнісний і творчо-результативний компоненти артистизму комунікаторів. Три методологічних підходи до дійсності відчуття уявного образу у науковій та музично-виконавській комунікації. Реальність переживання уявного образу і його копіювання без власної правдивої проникливої чутливості у науковій та музично-виконавській комунікації. Максимальне занурення в уявний образ зі збереженням власного «Я» у науковій та музично-виконавській комунікації.

Основні поняття теми: артистизм, квазіартистизм, перевтілення, комунікативні і регулятивні рухи, емоційна чутливість, впевненість, правдивість та відвертість почуттів.

Рекомендована література: 4, 8, 13, 14, 15, 31, 33, 49, 52, 56.

## **Тема 10.**

### **Завадостійкість комунікаторів: зміст, структура та методика формування**

Завадостійкість комунікаторів як гарант надійної передачі необхідної інформації реципієнтам. Здатність комунікаторів до уникнення чи нівелювання дезорганізуючого впливу стресорів на успішність діяльності. Мобілізація резервних сил організму для сенсорно-моторної витримки або чинення опору діючим стресорам. Чотирьохвекторна спрямованість завадостійкості комунікаторів. Адекватність емоційного відгуку на палітру звучання музичного матеріалу чи соціальну ситуацію у процесі музично-виконавської або наукової комунікації. Оптимальна емпатія до реципієнтів. Збереження максимальної стійкості уваги на атрибутах контролю як найефективніший засіб недопущення дезорганізуючих дій можливих стресорів у процесі музично-виконавської або наукової комунікації з реципієнтами.

Основні поняття теми: завадостійкість, стрес, стресори, подразники, вектори завадостійкості, емоційний відгук, емпатія.

Рекомендована література: 5, 12, 16, 17, 18, 20, 21, 33, 35, 36, 45, 53.

## 5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Комунікація та її види в сучасній музичній культурі	5
2	Стратегії комунікації в соціокультурних умовах сучасності	5
3	Дискурс у теорії комунікації на сучасному етапі розвитку музичної культури	5
4	Комунікативні моделі маніпуляцій у сучасній музичній культурі	5
5	Трикутник Карпмана» в комунікативній теорії маніпуляцій	5
6	Саморегуляція процесу передачі інформації реципієнтам	5
7	Готовність комунікаторів до наукової та музично-виконавської комунікації	5
8	Міра емоційного збудження комунікаторів у процесі прилюдного виступу	5
9	Артистизм комунікаторів як базове онтологічне поняття культурології і мистецтвознавства	5
10	Завадостійкість комунікаторів: зміст, структура та методика формування	5
	<b>РАЗОМ</b>	<b>50</b>

### 5. 1. Теми та питання для самостійного опрацювання

#### **Тема 1. Комунікація та її види в сучасній музичній культурі**

1. Зв'язки з громадськістю (PR) як система сучасних комунікаційних технологій.

2. Трансформація друкованої інформаційної продукції в умовах сучасного технічного прогресу.

3. Радіо та його роль у розвитку музичного мистецтва України.

4. Телебачення і нові принципи його функціонування.

5. Інтернет-ресурси як новий тип соціальної комунікації.

Основні поняття теми: комунікація, спілкування, монолог, діалог, інформаційне суспільство, вербальна та невербальна комунікація, риторика, музична культура.

Рекомендована література: 1, 3, 4, 15, 17, 19, 20, 53, 57.

#### **Тема 2. Стратегії комунікації в соціокультурних умовах сучасності**

1. Компромісні стратегії комунікаторів в сучасній музичній культурі.

2. Установка на досягнення компромісу між комунікаторами і реципієнтами в сучасній музичній культурі.

3. Результат комунікації при застосуванні компромісної стратегії.

4. Умови застосування компромісної комунікативної стратегії в сучасній музичній культурі.

Основні поняття теми: музична культура, комунікація, стратегії комунікації, конфлікт інтересів, результат комунікації.

Рекомендована література: 3, 4, 15, 17, 19, 20, 41, 53, 58.

### **Тема 3. Дискурс у теорії комунікації на сучасному етапі розвитку музичної культури**

1. Первинні і вторинні форми дискурсу в комунікації.
2. Владно-домінантна позиція комунікатора як соціальний престиж в комунікації з реципієнтами.
3. Інтерсуб'єктна взаємодія комунікаторів і реципієнтів як багаторівневе й багатопланове явище.
4. Взаємна залежність комунікаторів і реципієнтів від уявної моделі результату комунікації.

Основні поняття теми: музична культура, комунікація, дискурс, інтерактивний дискурс, субдискурс, діалогічна полісуб'єктність, самопрезентація.

Рекомендована література: 3, 6, 18, 24, 26, 28, 29, 30, 33, 34, 50, 54.

### **Тема 4. Комунікативні моделі маніпуляцій у сучасній музичній культурі**

1. Особиста вигода маніпулятора в процесі комунікації на сучасному етапі розвитку музичної культури.
2. Умови застосування маніпуляцій у комунікативній діяльності на сучасному етапі розвитку музичної культури в Україні.
3. Залежність успішності діяльності маніпулятора від уміння приховувати мету комунікації або дійсні наміри її досягнення.
4. «Безкультурність» комунікатора і реакція реципієнтів.

Основні поняття теми: маніпуляція, музична культура, комунікація, види маніпуляції, прийоми маніпуляцій, прийоми захисту від маніпуляцій.

Рекомендована література: 9, 11, 12, 15, 16, 33, 40, 43, 45, 56, 57.

### **Тема 5. «Трикутник Карпмана» в комунікативній теорії маніпуляцій**

1. Руйнація технології елементів маніпуляційного впливу комунікаторів на реципієнтів збільшенням активності останніх.
2. Виявлення у маніпуляторів прихованих смислів, мотивів і т.п. під час комунікаційної діяльності.
3. Пошуки недоліків у комунікаційній діяльності маніпулятора.
4. Розхитування комфортного темпу передачі інформації маніпулятором реципієнтам у процесі комунікаційної діяльності.

Основні поняття теми: музична культура, маніпуляція, трикутник Карпмана, «жертва», «спасатель», «наслідувач», фази маніпуляції.

Рекомендована література: 9, 11, 12, 15, 17, 20, 21, 33, 40, 43, 45, 56, 57.

## **Тема 6. Саморегуляція процесу передачі інформації реципієнтам**

1. Багаторівнева система саморегуляції наукової та музично-виконавської комунікативної діяльності.
2. Саморегуляція психофізіологічної сфери комунікаторів.
3. Форми саморегуляції наукової та музично-виконавської комунікативної діяльності.
4. Внутрішнє управління процесом створення уявної моделі атрибутів контролю у процесі комунікативної діяльності.
5. Вектори самокорекції замкнутого процесу постійного обліку узгодження отриманих ознак атрибутів контролю з уявленими взірцями у процесі комунікативної діяльності.

Основні поняття теми: саморегуляція, самоконтроль, самокорекція, самонастройка, атрибути контролю, наукова комунікація, музично-виконавська комунікація.

Рекомендована література: 7, 8, 12, 13, 15, 18, 27, 30, 35, 37, 57.

## **Тема 7. Готовність комунікаторів до наукової та музично-виконавської комунікації**

1. Методологічні підходи формування готовності комунікаторів до наукової та музично-виконавської комунікації
2. Етапність формування готовності комунікаторів до наукової та музично-виконавської комунікації
3. Оволодіння уміннями усвідомлено управляти своїми думками, почуттями та діями.
4. Відповідність позитивних ціннісних установок комунікаторів домінуючим духовним та соціокультурним взірцям реципієнтів.

Основні поняття теми: готовність, наукова комунікація, музично-виконавська комунікація, цінності, установка.

Рекомендована література: 4, 5, 23, 25, 26, 38, 41, 50, 54, 57.

## **Тема 8 Міра емоційного збудження комунікаторів у процесі прилюдного виступу**

1. Толерантність комунікаторів до дії когнітивного дисонансу в процесі прилюдного виступу.
2. Емоційна насиченість інформації в процесі наукової та музично-виконавської комунікації.
3. Інкубація емоцій комунікаторів у процесі прилюдного виступу.
4. Сумація емоцій комунікаторів у процесі прилюдного виступу.
5. Генералізація емоцій комунікаторів у процесі прилюдного виступу.

Основні поняття теми: емоційне збудження, емоційний «фон», емоційне «згоряння», інкубація емоцій, сумація емоцій, генералізація емоцій, когнітивний дисонанс.

Рекомендована література: 1, 8, 9, 27, 29, 30, 33, 38, 44, 53.

### **Тема 9 Артистизм комунікаторів як базове онтологічне поняття культурології і мистецтвознавства**

1. Види артистизму комунікаторів.
2. «Інформаційна природа» сценічного перевтілення комунікаторів у процесі діяльності.
3. Відчуття внутрішньої свободи при перевтіленні комунікаторів в уявний образ у науковій та музично-виконавській комунікації.
4. Емоційна чутливість комунікаторів до реципієнтів.
5. Відкритість власного емоційного стану комунікаторів та щирість передачі інформації реципієнтам.
6. Проникливий стиль діалогу з оточуючими зі збереженням власної гідності і гідності реципієнтів.

Основні поняття теми: артистизм, квазіартистизм, перевтілення, комунікативні і регулятивні рухи, емоційна чутливість, впевненість, правдивість та відвертість почуттів.

Рекомендована література: 5, 7, 10, 14, 31, 37, 48, 51, 55.

### **Тема 10. Завадостійкість комунікаторів: зміст, структура та методика формування**

1. Методика формування першого, другого, третього і четвертого векторів завадостійкості комунікаторів у процесі підготовки до музично-виконавської або наукової комунікації з реципієнтами.
2. Видозмінення кола уваги і виключенню з її обсягу об'єкта «самопочуття» комунікаторів у процесі музично-виконавської або наукової комунікації з реципієнтами.
3. Зміна виду локусу контролю комунікатором (зовнішнього чи внутрішнього) за регуляцією процесу музично-виконавської або наукової комунікації з реципієнтами.
4. Методи досягнення абсолютної впевненості у вірності прийнятих рішень щодо точності реалізації програми техніко-тактичних дій у процесі музично-виконавської або наукової комунікації з реципієнтами.

Основні поняття теми: завадостійкість, стрес, стресори, подразники, вектори завадостійкості, емоційний відгук, емпатія.

Рекомендована література: 5, 12, 16, 17, 18, 20, 21, 33, 35, 36, 45, 53.

## 5. 2. Методичні рекомендації до самостійної роботи

Підготовка фахівців третього освітньо-наукового ступеня «Доктор філософії» в галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», характеризується високою їх активністю щодо самостійної навчально-пізнавальної і творчо-виконавської діяльності, яка розмежовується на емпірично-інтуїтивний і рефлексивно-творчий рівні. Емпірично-інтуїтивному рівню властиве досконале уявлення про цілі, зміст, методи і результати навчально-пізнавальної діяльності. Рефлексивно-творчий рівень передбачає сформованість в аспірантів структури ціннісних орієнтацій, домінуючою в якій є орієнтація на успішність майбутньої комунікативної наукової і музично-виконавської діяльності. Правильна організація самостійної роботи дозволяє максимально індивідуалізувати вивчення матеріалу навчальної дисципліни, підвищити ефективність означеного процесу.

Самостійна робота аспірантів є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Метою цієї форми навчання є вироблення у майбутніх фахівців умінь працювати з літературою, вести пошукову роботу, знаходити стрижневі аспекти проблем, що потребують ґрунтовного засвоєння та осмислення, здатності формувати власну позицію щодо дискусійних ідей чи концепцій, аргументовано її доводити.

Успішність самостійної роботи аспірантів визначається тим, що інформація навчальної дисципліни може бути засвоєна лише за умови:

- 1) врахування ступеня її значущості для подальшої професійної діяльності;
- 2) сформованої готовності до її сприйняття, запам'ятовування і відтворення як у звичних умовах, так і в більш емоціогенних;
- 3) визначення чітких і зрозумілих співвідношень між її складовими;
- 4) систематичного повторення відповідних операцій і дій;
- 5) успішного оволодіння простими складовими операцій і дій;
- 6) використання творчо-варіативних завдань, які передбачають їх застосування в інших умовах комунікативної наукової і музично-виконавської діяльності.

У процесі самостійного опрацювання матеріалу навчальної дисципліни доцільно дотримуватись принципів системності і послідовності навчання, а також свідомої активності аспірантів. Саме вони сприяють визначенню вузлових ланок інформаційної структури з логічним переходом від засвоєного до нового; усвідомленню мети і проміжних цілей на шляху до її досягнення; віднайденню диференційованого підходу до оволодіння інформацією тощо.

Особливого значення необхідно надавати визначенню часових затрат та енергетичних ресурсів аспірантів для досягнення мети, рівня напруження і культури розумової та фізичної праці при самостійному вивченні матеріалу навчальної дисципліни. У процесі самостійної роботи недопустимі як недовантаження аспірантів, так і їх перевантаження.



## 6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Комунікація та її види в сучасній музичній культурі	2
2	Стратегії комунікації в соціокультурних умовах сучасності	2
3	Дискурс у теорії комунікації на сучасному етапі розвитку музичної культури	2
4	Комунікативні моделі маніпуляцій у сучасній музичній культурі	2
5	Трикутник Карпмана» в комунікативній теорії маніпуляцій	2
6	Саморегуляція процесу передачі інформації реципієнтам	2
7	Готовність комунікаторів до наукової та музично-виконавської комунікації	2
8	Міра емоційного збудження комунікаторів у процесі прилюдного виступу	2
9	Артистизм комунікаторів як базове онтологічне поняття культурології і мистецтвознавства	2
10	Завадостійкість комунікаторів: зміст, структура та методика формування	2
	<b>РАЗОМ</b>	<b>20</b>

### 6. 1. Теми та питання до семінарських занять

#### Тема 1 Комунікація та її види в сучасній музичній культурі

1. Соціальні мережі як нова ефективна комунікаційна технологія.
2. Інформаційно-кодова та семіотична моделі комунікації.
3. Соціальні мережі для науковців.
4. Новаторство і стабільність у комунікаційній діяльності науковців.
5. Консерватизм і мінливість техногенного універсуму українських респондентів.

Основні поняття теми: комунікація, спілкування, монолог, діалог, інформаційне суспільство, вербальна та невербальна комунікація, риторика, музична культура.

Рекомендована література: 1, 3, 4, 15, 17, 19, 20, 53, 57.

#### Тема 2. Стратегії комунікації в соціокультурних умовах сучасності

1. Методика визначення доцільності застосування певної стратегії комунікації в соціокультурних умовах сучасності.
2. «Я-концепція» у виборі стратегії наукової комунікації на сучасному етапі розвитку музичної культури в Україні.

3. «Я-концепція» у виборі стратегії наукової комунікації з реципієнтами зарубіжних країн.

4. Конфлікт установок в комунікаційній діяльності науковців на сучасному етапі розвитку музичної культури.

Основні поняття теми: музична культура, комунікація, стратегії комунікації, конфлікт установок, результат комунікації, «Я-концепція».

Рекомендована література: 3, 4, 15, 17, 19, 20, 41, 53, 58.

### **Тема 3. Дискурс у теорії комунікації на сучасному етапі розвитку музичної культури**

1. Узалежнення і впорядкування як дискурси взаємодії комунікаторів з реципієнтами.

2. Відчуття влади в інтерактивному дискурсі комунікаторів з реципієнтами.

3. Внутрішня свобода комунікатора при застосуванні вербального та невербального видів комунікації у соціокультурних умовах сучасності.

4. Субдискурс і неусвідомлювані прагнення до психологічного комфорту й почуття захищеності реципієнтів

Основні поняття теми: музична культура, комунікація, дискурс, інтерактивний дискурс, субдискурс, діалогічна полісуб'єктність, самопрезентація.

Рекомендована література: 3, 6, 18, 24, 26, 28, 29, 30, 33, 34, 50, 54.

### **Тема 4. Комунікативні моделі маніпуляцій у сучасній музичній культурі**

1. Три базових мотиватори реципієнтів.

2. Вибір тактики маніпуляції у комунікативній діяльності на сучасному етапі розвитку музичної культури в Україні.

3. Визначення сформованого рівня жорстокості маніпулятора як основа віднайдення ефективного методу захисту від маніпуляцій у процесі комунікативної діяльності.

4. Позитивне та негативне «підсилення» «Я-концепції» реципієнтів – один з провідних методів маніпуляцій у комунікативній діяльності на сучасному етапі розвитку музичної культури в Україні.

Основні поняття теми: маніпуляція, мотиватори, музична культура, комунікація, види маніпуляції, прийоми маніпуляцій, прийоми захисту від маніпуляцій, «Я-концепція».

Рекомендована література: 9, 11, 12, 15, 16, 33, 40, 43, 45, 56, 57.

## **Тема 5. «Трикутник Карпмана» в комунікативній теорії маніпуляцій**

1. Зміна ситуативного поля комунікаційної діяльності маніпулятора.
2. Відхилення від психологічного контакту з маніпулятором.
3. Приховування «жертвою» маніпуляції дійних емоційних реакцій на діяльність маніпулятора.
4. Прояв «жертвою» маніпуляції поведінки непередбаченої (не прорахованої) маніпулятором.

Основні поняття теми: музична культура, маніпуляція, трикутник Карпмана, «жертва», «спасатель», «наслідувач», фази маніпуляції.

Рекомендована література: 9, 11, 12, 15, 17, 20, 21, 33, 40, 43, 45, 56, 57.

## **Тема 6. Саморегуляція процесу передачі інформації реципієнтам**

1. Формування оригінальної моделі взірців атрибутів контролю уявним збільшенням привабливості позитивних відзнак відібраних альтернативних варіантів і наданням їм вирішального значення.

2. Встановлення оптимальної неузгодженості між установками і сигналами їх реалізації у процесі наукової та музично-виконавської комунікативної діяльності..

3. Прийняття рішень щодо необхідності видозмінення атрибутів контролю і їх взірців на основі усвідомленого зіставлення сприйнятої інформації з ознаками її уявлених образів.

4. Видозмінення взірців атрибутів контролю відхиленням негативних властивостей, збільшенням або зменшенням привабливості відзнак відібраних альтернативних варіантів з наданням їм вирішального значення та постійним збагачуванням додатковою інформацією, отриманою в результаті їх уявної або реальної реалізації.

5. Уникнення розбіжності між установками й сигналами про реальні результати наукової та музично-виконавської комунікативної діяльності.

6. Формування здатності до саморегуляції процесу наукової та музично-виконавської комунікативної діяльності.

Основні поняття теми: саморегуляція, самоконтроль, самокорекція, самонастройка, атрибути контролю, наукова комунікація, музично-виконавська комунікація.

Рекомендована література: 7, 8, 12, 13, 15, 18, 27, 30, 35, 37, 57.

## **Тема 7. Готовність комунікаторів до наукової та музично-виконавської комунікації**

1. Роль власного творчого потенціалу у досягненні готовності комунікаторів до наукової та музично-виконавської комунікації

2. Активізація реципієнтів у процесі наукової та музично-виконавської комунікації.

3. Максимальне розкриття світоглядних орієнтирів реципієнтів наукової та музично-виконавської комунікації.

4. Стійкість сформованих фахових якостей комунікаторів.

Основні поняття теми: готовність, наукова комунікація, музично-виконавська комунікація, цінності, установка.

Рекомендована література: 4, 5, 23, 25, 26, 38, 41, 50, 54, 57.

### **Тема 8. Міра емоційного збудження комунікаторів у процесі прилюдного виступу**

1. Зменшення привабливості рис знехтуваних відзнак атрибутів контролю знеціненням їх позитивних характеристик у процесі прилюдного виступу комунікаторів.

2. Оцінювання нових переваг відібраних варіантів атрибутів контролю за рахунок позитивних властивостей, які не фіксувалися раніше у науковій та музично-виконавській комунікації.

3. Доповнення кількості позитивних властивостей відібраних варіантів атрибутів контролю новими відшуканими консонантними когнітивними елементами у науковій та музично-виконавській комунікації.

4. Специфіка прийняття рішень комунікатором стосовно доцільності надання вагомішого значення саме відібраним властивостям атрибутів контролю у науковій та музично-виконавській комунікації.

Основні поняття теми: емоційне збудження, емоційний «фон», емоційне «згоряння», когнітивний дисонанс, прийняття рішень.

Рекомендована література: 4, 5, 7, 12, 16, 23, 30, 31, 33, 34, 45, 54.

### **Тема 9. Артистизм комунікаторів як базове онтологічне поняття культурології і мистецтвознавства**

1. Відчуття внутрішньої свободи при відтворенні комунікативних та регулятивних сценічних рухів.

2. Природна пластичність, граційна вишуканість, емоційна насиченість і виразність комунікативних та регулятивних сценічних рухів.

3. Інтроверсія, екстраверсія і тип темпераменту як базові его-орієнтири індивідуального стилю артистизму комунікаторів.

4. Емоційно-енергетична складова артистизму комунікаторів і її роль в донесенні необхідної інформації до реципієнтів.

5. Специфіка розвитку артистизму комунікаторів.

Основні поняття теми: артистизм, квазіартистизм, перевтілення, комунікативні і регулятивні рухи, емоційна чутливість, впевненість, правдивість та відвертість почуттів.

Рекомендована література: 4, 8, 13, 14, 15, 31, 33, 49, 52, 56.

## Тема 10 Завадостійкість комунікаторів: зміст, структура та методика формування

1. Уникнення дезорганізуючого впливу стресорів на перебіг комунікативної діяльності.

2. Нівелювання дезорганізуючого впливу стресорів на перебіг комунікативної діяльності.

3. Сенсорно-моторна витримка дії сильних, раптових й тривалих подразників у процесі наукової та музично-виконавської комунікації.

4. Методи чинення опору сильним, раптовим й тривалим подразникам у процесі наукової та музично-виконавської комунікації.

Основні поняття теми: завадостійкість, стрес, стресори, подразники, вектори завадостійкості, емоційний відгук, емпатія.

Рекомендована література: 5, 12, 16, 17, 18, 20, 21, 33, 35, 36, 45, 53.

## 7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

7. 1. Загальна організація оволодіння інформацією навчальної дисципліни та оцінювання знань, умінь та навичок аспірантів

Діяльність викладача	Діяльність аспіранта	Кількість балів	Термін
<ul style="list-style-type: none"> <li>• лекції;</li> <li>• консультації до курсу чи окремих тем;</li> <li>• проведення семінарських занять;</li> <li>• підготовка навчально-методичних матеріалів;</li> <li>• проведення тематичних та модульних форм контролю, перевірка рівня засвоєння аспірантами навчального матеріалу;</li> <li>• підсумковий контроль (екзамен).</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• відвідування лекційних та семінарських занять;</li> <li>• участь у семінарських заняттях (вивчення теоретичного матеріалу теми, добір дидактичного матеріалу, обговорення проблемних питань, тестування тощо);</li> <li>• самостійна робота аспіранта (вивчення питань, що винесені на самостійне опрацювання, підготовка до семінарських занять тощо);</li> <li>• проміжний та підсумковий контроль.</li> </ul>	0-100	відповідно до розкладу занять та терміну, встановленого керівництвом відділу аспірантури
<p>Загальна кількість балів (максимальна) – <b>100</b>  <b>Підсумковий контроль – екзамен</b></p>			

## 7. 2. Структура кредитів дисципліни

Кількість модулів та змістових модулів	Кількість годин, відведених на:	
	аудиторні заняття	самостійну роботу аспірантів
Модуль I.	40	50
Змістовий модуль 1.	20	25
Змістовий модуль 2.	20	25
Разом	40	50

## 7. 3. Розподіл балів аспірантів

Поточне оцінювання та самостійна робота										Підсумко-вий контр. (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					100	200 : 2 =100
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10		

**Загальна сума балів = Бали за поточне тестування та самостійну роботу + бали за підсумковий контроль (екзамен) / 2,**  
де «2» – коефіцієнт

Т.1. Комунікація та її види в сучасній музичній культурі.

Т.2. Стратегії комунікації в соціокультурних умовах сучасності.

Т.3. Дискурс у теорії комунікації на сучасному етапі розвитку музичної культури.

Т.4. Комуникативні моделі маніпуляцій у сучасній музичній культурі.

Т.5. Трикутник Карпмана» в комуникативній теорії маніпуляції.

Т.6. Саморегуляція процесу передачі інформації реципієнтам.

Т.7. Готовність комуникаторів до наукової та музично-виконавської комунікації.

Т.8. Міра емоційного збудження комуникаторів у процесі прилюдного виступу.

Т.9. Артистизм комуникаторів як базове онтологічне поняття культурології і мистецтвознавства.

Т.10. Завадостійкість комуникаторів: зміст, структура та методика формування.

## 7. 4. Критерії та норми оцінювання знань аспірантів

Оцінка «**відмінно**»: аспірант володіє глибокими і міцними знаннями з технології комунікацій в галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»; може здійснити адекватний аналіз

наукової та музично-виконавської комунікації; спроможний робити аргументовані висновки щодо врегулювання конфліктів у процесі комунікації; здатний безпомилково визначати детермінанти застосування найефективніших стратегій комунікації в соціокультурних умовах сучасності.

Оцінка «**добре**»: аспірант допускає погрішності у розкритті змісту технологій комунікацій в галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»; може здійснити адекватний аналіз наукової та музично-виконавської комунікації; спроможний робити аргументовані висновки щодо врегулювання конфліктів у процесі комунікації; здатний безпомилково визначати детермінанти застосування найефективніших стратегій комунікації в соціокультурних умовах сучасності.

Оцінка «**задовільно**»: аспірант допускає погрішності у розкритті змісту технологій комунікацій в галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»; не спроможний здійснити адекватний аналіз наукової та музично-виконавської комунікації; здатний зробити аргументовані висновки щодо врегулювання конфліктів у процесі комунікації; спроможний безпомилково визначати детермінанти застосування найефективніших стратегій комунікації в соціокультурних умовах сучасності.

Оцінка «**незадовільно**»: аспірант погано розуміє зміст технологій комунікацій в галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», не може здійснити адекватний аналіз наукової та музично-виконавської комунікації; не спроможний робити аргументовані висновки щодо врегулювання конфліктів у процесі комунікації; не здатний безпомилково визначати детермінанти застосування найефективніших стратегій комунікації в соціокультурних умовах сучасності.

#### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	<b>A</b>	відмінно	Зараховано
82–89	<b>B</b>	добре	
74–81	<b>C</b>		
64–73	<b>D</b>	задовільно	
60–63	<b>E</b>		
35–59	<b>FX</b>	незадовільно (з можливістю повторного складання)	не зараховано (з можливістю повторного складання)
0–34	<b>F</b>	незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

## 8. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Мета та завдання вивчення навчальної дисципліни «Комунікаційні технології в сучасній музичній культурі України».
2. Поняття «комунікація», «спілкування», «монолог», «діалог», «інформаційне суспільство».
3. Методологічні аспекти аналізу комунікаційних процесів у музичній культурі України та світу.
4. Мистецька освіта як унікальна комунікаційна соціокультурна система. Вербальна та невербальна комунікація.
5. Риторика як вчення про закономірності ораторського мистецтва.
6. Феномен української ментальності.
7. Засоби масової комунікації.
8. Комунікація та її види в сучасній музичній культурі.
9. Стратегії комунікації в соціокультурних умовах сучасності.
10. Установка комунікаторів на досягнення бажаних результатів діяльності реципієнтів в сучасній музичній культурі.
11. Стратегія протидії: конфлікт інтересів, результат комунікації.
12. Стратегія співпраці: рівень професіоналізму, результат комунікації.
13. Установка на домінування бажаних відносин між комунікаторами і реципієнтами в сучасній музичній культурі.
14. Стратегія ухилення: дипломатичні прийоми, результат комунікації.
15. Стратегія пристосування: пригніченість і гідність, результат комунікації.
16. Дискурс у теорії комунікації на сучасному етапі розвитку музичної культури.
17. Релевантні концепції дискурсу в соціокультурних умовах сучасності.
18. Інтеракція як елемент структури комунікації.
19. Час «життя» дискурсу в сучасних умовах комунікації.
20. Закономірності використання дискурс-концептів у теорії комунікації на сучасному етапі розвитку музичної культури.
21. Діалогічна полісуб'єктність комунікатора.
22. Форми вербальної та невербальної комунікації в інтерактивному дискурсі.
23. Вербальна комунікація і гострота сприймання реципієнтом властивостей новоствореного змістового образу.
24. Витонченість самопрезентації комунікатора як компенсаторна функція за невербального виду комунікації у сучасній музичній культурі.
25. Комунікативні моделі маніпуляцій у сучасній музичній культурі.
26. Маніпуляція як засіб управління реципієнтами.
27. Технології маніпуляцій у сучасній музичній культурі.
28. Базові маніпуляційні стратегії науковців на сучасному етапі розвитку музичної культури в Україні.
29. видів маніпуляції.



30. Прийоми маніпуляцій.
31. Прийоми захисту від маніпуляцій.
32. Хибність» доказів як один з провідних методів маніпуляцій у науковій комунікації з реципієнтами.
33. Усвідомлена мінімізація наукових результатів.
34. Приховане залякування реципієнтів у процесі маніпуляції.
35. Симуляція невинності або плутанини як комунікативний саботаж.
36. Викривлення інформації у процесі комунікації.
37. Вибіркова подача інформації або її приховування у процесі комунікації.
38. Неструктурований спосіб подачі інформації у процесі комунікації.
39. «Порційний» спосіб подачі інформації у процесі комунікації.
40. «Замовчування інформації» у процесі комунікації.
41. «Трикутник Карпмана» в комунікативній теорії маніпуляцій.
42. «Жертва», «спасатель» і «наслідувач» – основні дійові особи маніпуляційного трикутника Карпмана.
43. Активність, доброзичливість та вразливість як стартові риси «спасателя» у маніпуляційному трикутнику Карпмана.
44. Знижена самооцінка, пригніченість та розпач як домінуючі риси «спасателя», який опинився в куту «жертви».
45. Активність та хибність як стартові риси «жертви» у маніпуляційному трикутнику Карпмана у період пошуку «спасателя» і демонстрація сили та жорстокості у процесі зміни позиції.
46. Роль «наслідувача» у маніпуляційному трикутнику Карпмана та його риси.
47. Фази маніпуляції в трикутнику Карпмана.
48. Фаза пошуку «жертви» маніпуляції і визначення її «слабких» рис.
49. Фаза маніпуляцій безпосередньо у процесі комунікативної діяльності.
50. Визначення можливостей інтенсивності чинення опору «жертвою» маніпуляції.
51. Наслідування «жертви» маніпуляції.
52. Доведення «жертви» маніпуляції до гальмування свідомості або до звуження обсягу уваги.
53. Фаза «розлучення» з «жертвою» маніпуляції.
54. Саморегуляція процесу передачі інформації реципієнтам.
55. Структура саморегуляції процесу передачі інформації реципієнтам.
56. Самоконтроль процесу передачі інформації реципієнтам.
57. Атрибути самоконтролю наукової та музично-виконавської комунікативної діяльності і їх уявлені взірці.
58. Самооцінка процесу передачі інформації реципієнтам.
59. Неусвідомлене емоційне та усвідомлене логічне оцінювання атрибутів контролю і їх уявлених взірців наукової та музично-виконавської комунікативної діяльності.

60. Адекватність оцінки атрибутів контролю і їх уявлених взірців наукової та музично-виконавської комунікативної діяльності.
61. Самокорекція процесу передачі інформації реципієнтам.
62. Видозмінення ознак атрибутів контролю і їх уявлених взірців як основа самокорекції наукової та музично-виконавської комунікативної діяльності.
63. Самонастройка як складник саморегуляції наукової та музично-виконавської комунікативної діяльності.
64. Готовність комунікаторів до наукової та музично-виконавської комунікації.
65. Методологічні підходи до розгляду змісту поняття «готовність».
66. Впевненість комунікаторів у власних творчих можливостях.
67. Досягнення високого рівня особистісних домагань комунікаторів.
68. Короткострокова та тривала готовність комунікаторів до наукової та музично-виконавської комунікації.
69. Динамічність та внутрішня мобілізація власних ресурсів на тимчасове успішне виконання дій у певних умовах комунікаційної діяльності.
70. Міра емоційного збудження комунікаторів у процесі прилюдного виступу.
71. Природа емоційного збудження комунікаторів у процесі прилюдного виступу.
72. Роль емоцій у науковій та музично-виконавській комунікації.
73. Оцінювальна, ідеомоторна та синтезуюча функції емоцій у науковій та музично-виконавській комунікації.
74. Вегетативне збудження. Емоційне «згоряння».
75. Емоційна стійкість і стійкість емоцій.
76. Конфлікт установок і міра емоційного збудження комунікаторів у процесі прилюдного виступу.
75. Артистизм комунікаторів як базове онтологічне поняття культурології і мистецтвознавства.
76. Методологічні підходи до дійсності відчуття уявного образу у науковій та музично-виконавській комунікації.
77. Реальність переживання уявного образу і його копіювання без власної правдивої проникливої чутливості у науковій та музично-виконавській комунікації.
78. Завадостійкість комунікаторів: зміст, структура та методика формування.
79. Завадостійкість комунікаторів як гарант надійної передачі необхідної інформації реципієнтам.
80. Здатність комунікаторів до уникнення чи нівелювання дезорганізуючого впливу стресорів на успішність діяльності.
81. Мобілізація резервних сил організму для сенсорно-моторної витримки або чинення опору діючим стресорам.

82. Чотирьохвекторна спрямованість завадостійкості комунікаторів у процесі музично-виконавської або наукової комунікації..

83. Адекватність емоційного відгуку на палітру звучання музичного матеріалу чи соціальну ситуацію у процесі музично-виконавської або наукової комунікації.

84. Оптимальна емпатія до реципієнтів у процесі музично-виконавської або наукової комунікації.

85. Збереження максимальної стійкості уваги на атрибутах контролю у процесі музично-виконавської або наукової комунікації з реципієнтами.

86. Артистизм комунікаторів як феномен культурології і мистецтвознавства.

87. Додаткове підсилення передачі інформації реципієнтам засобами перевтілення, комунікативних і регулятивних сценічних рухів.

88. Компоненти артистизму комунікаторів.

89. Реальність переживання уявного образу і його копіювання у науковій та музично-виконавській комунікації.

90. Максимальне занурення в уявний образ зі збереженням власного «Я» у науковій та музично-виконавській комунікації.

## **9 . М Е Т О Д И Ч Н Е   З А Б Е З П Е Ч Е Н Н Я**

**(Бібліотека НМАУ ім. П. І. Чайковського)**

1. Берегова О. Сучасні комунікаційні технології в культурі України: навч. посіб. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2006. 178 с. (5 екземплярів).

2. Юник Д. Г. Виконавська надійність музикантів: зміст, структура і методика формування: монографія. Київ: ДАКККіМ, 2009. 338 с., [2] (5 екземплярів).

3. Юник Д. Г. Психологічні механізми сприймання авторського нотного тексту музичного твору виконавцями-інтерпретаторами // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ: НМАУ України імені П. І. Чайковського, 2018. № 123. С. 17-29. (5 екземплярів).

**(Кафедра теорії та методики музичного виконавства  
НМАУ ім. П. І. Чайковського)**

1. Yunyk D. Psychological basis of functioning of the structural components of recipients' memory // Topical issues of higher and secondary education [collective monograph]. Saarbrücken: Lambert Academic Publishing. 2019. P. 255-267. (2 екземпляри).

2. Юник Д. Г. Структурно-функціональна модель виконавської надійності музикантів у концертно-сценічній діяльності. Часпис Національної музичної академії імені П. І. Чайковського. №3-4 (56-57), 2022. сс. 71-96. (2 екземпляри).

## **ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ**

1. Yunyk D. Memory of Subjects of Communication: The Structural and Functional Components // Journal of History Culture and Art Research. – September 2018. Vol. 7. No. 3. P. 469-479. DOI: 10.7596/taksad.v7i3.1707. Available at: <https://pdfs.semanticscholar.org/ed01/6fcc8e9c3830511ee5abd6634b5b9f7af378.pdf>

2. Yunyk D. Complex Abilities of Communicators and Specificity of Their Formation // Journal of History Culture and Art Research. – June 2019. Vol. 8. No. 2. P. 136-145. DOI: 10.7596/taksad.v8i2.2072. Available at: <http://kutaksam.karabuk.edu.tr/index.php/ilk/article/view/2072>

3. Yunyk D. Features of the Formation of an Officer of the Armed Forces as the Sole Leader (Manager) of a Military Organization // International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE). November 2019. Vol. 8. No. 4. P. 9626-9630. DOI:10.35940/ijrte.D9990.118419. Available at: <https://www.ijrte.org/wp-content/uploads/papers/v8i4/D9990118419.pdf>

## 10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Берегова О. Сучасні комунікаційні технології в культурі України: навч. посіб. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2006. 178 с.
2. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / під заг. ред. О. Овчарук. Київ: К.І.С., 2004. С. 47-52. Бебик В. Служби зв'язків з громадськістю // Командор, 1999. Вип. 1. С. 29-32.
3. Білорус О. Право на комунікацію : концепція глобальної комунікаційної політики в інформаційну еру // Віче. 2000. № 2. С. 14-16.
4. Булгакова О. Ю. Психологічна готовність студентів до соціальної взаємодії : Дис. ... д-ра психол. наук: 19.00.07. Одеса, 2019. 586 с.
5. Бучек Л. І. Аналіз емоційної стійкості як прояву особливостей саморегуляції особистості : дис. ... канд. психол. наук: 19.00.01. К., 1993. 110 с
6. Васютинський В. Психологія влади в інтерактивному дискурсі // Незалежний культурологічний часопис. 2003. № 30. С. 62-79.
7. Вейсова З. А. Особенности преодоления нравственных критических ситуаций в зависимости от степени адекватности самооценивания: дисс. ... канд. психол. наук : 19.00.01 / Вейсова Зульфия Алтай. – Баку, 1986. – 183 с.
8. Герсамия И. Е. Проблемы психологии творчества певца: дисс. ... доктора искусствоведения, психологических наук : 17.00.02, 19.00.01 Тбилиси, 1988. 260 с.
9. Дацаківська О. Маніпуляція як легітимаційна технологія// Незалежний культурологічний часопис. 2003. № 30. С. 122-131.
10. Додонов Б. И. В мире эмоций. К.: Политиздат Украины, 1987. 140 с
11. Донец П. Н. Основы общей теории межкультурной коммуникации: научный статус, понятийный аппарат, языковой и неязыковой аспекты, вопросы этики и дидактики Харьков: Штрих, 2001. 386 с.
12. Землякова Т. В. Емоційний фактор в структурі процесу адаптації : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.01. К., 1996. 193 с.
13. Зязюн І. А. Філософія педагогічної дії : монографія. Черкаси, 2008. 605 с.
14. Ергиев И. Д. Артистизм музыканта-инструменталиста: монография. Одесса : Астропринт, 2014. 284 с.
15. Имедадзе И. В. Категория поведения и теория установки : дисс. ... доктора психол. наук : 19.00.01. Тбилиси, 1989. 341 с.
16. Кокун О. М. Оптимізація адаптаційних можливостей людини: психофізіологічний аспект забезпечення діяльності : монографія. К. : Міленіум, 2004. 265 с.
17. Коновець О. Сучасна періодика в системі наукової комунікації// Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Журналістика. 2008. Вип. 16. С. 9-15.
18. Котова Л. М. Емоційна стійкість як засіб формування інструментально-виконавської надійності у студентів музично-педагогічних факультетів: автореф. канд. пед. наук : 13.00.02 / Котова Ліна Миколаївна. – Мелітополь, 2000. – 18 с.
19. Криницький В. Роль комунікативного простору соціальних мереж у формуванні сучасної слухачької аудиторії // Культурологічна думка. 2016. Вип. 10. С. 27-36.
20. Криштопа І. В. Інтеграція української культурної спадщини у світовий інформаційний простір // Культурна політика в Україні у контексті світових трансформаційних процесів: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Київ: УЦКД, 2001. С. 324-327.
21. Мельникова К. Т. «Паблік рілейшнз» як функція управління в органах державної влади // Актуальні проблеми державного управління. 1998. С. 42.

22. Міжнародний імідж України: міфи і реалії / Аналітична доповідь УЦЕПД // Центр Разумкова, 2000. Київ: Заповіт, 2001. С. 78-115.
23. Морган У. Ситуативная тревога и результативность деятельности // Вопросы психологии. 1990. № 3. С. 155-161.
24. Олексенко Р. І., Васюк Ю. А. Особистість в освітньому середовищі, яке динамічно трансформується. Філософські обрії. 2017. Вип. 37. С. 124-135.
25. Осенко О. К. Наукова комунікація. Київ., 2010. 303 с.
26. Отич О. Мистецтво у системі розвитку творчої індивідуальності майбутнього педагога професійного навчання: теоретичний і методичний аспект : монографія. Чернівці: Земна Буковина, 2007. 751 с.
27. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва: Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. К.: Освіта України, 2008. 274 с.
28. Почепцов Г. Теорія комунікації. Київ: Наукова думка, 1996. 239 с.
29. Рукс Мендісабаль Л. М. Зв'язки з громадськістю як комунікативний аспект державного управління: дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.01. Київ., 2001. 186 с.
30. Чепелева Н. В. Теоретичне обґрунтування моделі особистості практичного психолога. Психологія: збірник наукових праць. 1998. Вип. III. С. 35-41.
31. Чернявська М. Н. Аксиологічний аспект теорії інтерпретації та проблеми музичної педагогіки : дис. ... канд. мист.: 17.00.03. К., 1996. 122 с
32. Шостром Э. Анти-Карнеги, или Человек-манипулятор. Минск, 1992. 365 с.
33. Юник І. Д. Бренд науково-педагогічного працівника вишу: монографія. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2022. 608 с.
34. Юник Д. Г. Оптимальна міра збудження як регулятор виконавської надійності музикантів-інструменталістів // Наукові записки: зб. наук. статей. Київ, 2006. Вип. LXI (61). С. 184-193.
35. Юник Д. Г. Перспективні напрями вдосконалення самонастройкі музикантів-інструменталістів у процесі формування виконавської надійності // Наукові записки: зб. наук. статей. Київ, 2007. Вип. LXV (65). С. 187-197.
36. Юник Д. Г. Завадостійкість як гарант надійної сценічної діяльності музикантів-виконавців // Зб. наук. праць Бердянського держ. пед. ун-ту. Бердянськ: БДПУ, 2008. № 4. С. 262-270.
37. Юник Д. Г. Виконавська надійність музикантів: зміст, структура і методика формування: монографія. Київ: ДАКККіМ, 2009. 338, [2] с.
38. Юник Д. Г. Якісне сприйняття музичної інформації студентом-піаністом як основа її запам'ятовування в процесі підготовки до прилюдних виступів // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 16 : Творча особистість учителя : проблеми теорії і практики : зб. наук. праць. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. Вип. 30 (40). С. 89-93.
39. Юник Д. Г. Парадигма розвитку емоційної стійкості музикантів-інструменталістів у процесі підготовки до сценічної діяльності // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Б. Хмельницького // МДПУ ім. Б. Хмельницького. 2018. №1(20). С. 108-114.
40. Юник Д. Г. Психологічні механізми сприймання авторського нотного тексту музичного твору виконавцями-інтерпретаторами // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ: НМА України ім. П. І. Чайковського, 2018. №123. С. 17-29.
41. Ян І. Виконавська стабільність піаністів як мистецтвознавський феномен. Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. 2021. № 1 (50). С. 91-106.
42. Ярошенко Т. Еволюція журналу як засобу наукової комунікації: від друкованих видань до оригінальних наукових журналів [Електронний ресурс]. –

URL: [http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/11906/Yaroshenko\\_Evolutsiya.pdf?sequence=1&isAllowed=y](http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/11906/Yaroshenko_Evolutsiya.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

43. Antonovsky A. Health, Stress and Coping London: JosseyBass, 2011. 234 p.
44. Blommaert J. Discourse: A Critical Introduction. New York : Cambridge University Press, 2005. 299 p.
45. Boles J. Role Stress Work-Family Conflict and Emotional Exhaustion: Inter-Relationships and Effects on Some Work Related Consequences // Journal of Personal Selling & Sales Management. 2007. №20. P. 17-28.
46. Dijk T. van. Discourse and Context. A Sociocognitive Approach. New York : Cambridge University Press, 2008. 267 p.
47. Handbook on information, consultation and public participation in policy making. «Citizens as partners». Drafted by Marc Gramberger. OECD, 2001. 113 p.
48. McLoughlin Barry J. Getting Your Ideas Across. Making Effective Presentations. Ottawa, ON, Canada: McLoughlin Multi Media Publishing Ltd., 2000. 143 p.
49. Moskovchuk L. The specificity of manifestation of junior schoolchildren's artistic abilities on the lessons of musical art // Zbior artykulow naukowych. Konferencji Miedzynarodowej Naukowo-Praktycznej : Pedagogika. Wspolczesne tendencje w nauce i edukacji. Warszawa : Diamond trading tour, 2016. Str. 141-143.
50. Van Leeuwen Th. Discourse and practice : New Tools for Critical Discourse Analysis. Oxford; New York : Oxford University Press, 2008. 172 p.
51. Occasional Papers in Public Administration and Public Policy / Editor B. Krawchenko, Ukrainian of Public Administration, Office of the President of Ukraine. No 4. Autumn 2000. 55 p.
52. Tsotsos J. A Computational Perspective on Visual Attention . Cambridge, Massachusetts, London, England : The MIT Press, 2011. 328 p.
53. Yunyk D. Memory of Subjects of Communication: The Structural and Functional Components // Journal of History Culture and Art Research. – September 2018. Vol. 7. No. 3. P. 469-479. DOI: 10.7596/taksad.v7i3.1707
54. Yunyk D. Features of the Formation of an Officer of the Armed Forces as the Sole Leader (Manager) of a Military Organization // International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE). November 2019. Vol. 8. No. 4. P. 9626-9630. DOI:10.35940/ijrte.D9990.118419.
55. Yunyk D. Complex Abilities of Communicators and Specificity of Their Formation // Journal of History Culture and Art Research. June 2019. – Vol. 8. No. 2. P. 136-145. DOI: 10.7596/taksad.v8i2.2072
56. Yunyk D. Psychological foundations of the functioning of the structural components of the memory of recipients // Management of higher and secondary education: monograph. Atlanta, GA, USA : Scholar's Press, 2020. P. 255-267.
57. Yunyk D. Features of the Formation of an Officer of the Armed Forces as the Sole Leader (Manager) of a Military Organization // International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE). – November 2019. Vol. 8. No. 4. P. 9626-9630. DOI:10.35940/ijrte.D9990.118419. Available at: <https://www.ijrte.org/wp-content/uploads/papers/v8i4/D9990118419.pdf>

## Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	3
2. Мета і завдання навчальної дисципліни.....	4
3. Структура навчальної дисципліни.....	6
4. Програма навчальної дисципліни.....	7
4. 1. МОДУЛЬ I. Комунікація як соціокультурний феномен сучасності.....	7
4.2. МОДУЛЬ II. Наукова та музично-виконавська комунікація на сучасному етапі розвитку цивілізації.....	9
5. Самостійна робота.....	11
5. 1. Теми та питання для самостійного опрацювання.....	12
5. 2. Методичні рекомендації до самостійної роботи.....	15
6. Теми семінарських занять.....	16
6. 1. Теми та питання до семінарських занять.....	17
7. Методи контролю.....	21
7. 1. Загальна організація оволодіння інформацією навчальної дисципліни та оцінювання знань, умінь та навичок аспірантів...	21
7. 2. Структура кредитів дисципліни.....	21
7. 3. Розподіл балів аспірантів.....	22
7. 4. Критерії та норми оцінювання знань аспірантів.....	22
8. Питання до екзамену.....	23
9. Методичне забезпечення.....	27
10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	29